

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Bakalářská práce

2014

Patrik Komínek

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Komparace rozpočtového určení daní v České republice a na Slovensku

Patrik Komínek

Bakalářská práce

2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Patrik Komínek**
Osobní číslo: **E11180**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Název tématu: **Komparace rozpočtového určení daní v České republice a na Slovensku**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je analýza a zhodnocení vývoje rozpočtového určení daní v České republice v období 2001-2012. Dále charakterizovat rozpočtové určení daní uplatňované na Slovensku a následně poukázat na rozdílnost či shodnost v systémech rozpočtového určení daní v obou zemích.

Zásady:

- Teoretická východiska financování územní samosprávy v České republice a na Slovensku.
- Analýza rozpočtového určení daní v České republice v období 2001-2012.
- Analýza rozpočtového určení daní na Slovensku v období 2001-2012.
- Zpracování komparace rozpočtového určení daní v obou zemích se zjištěním shodných či rozdílných prvků.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 4. vyd. Praha: ASPI, 2006, 279 s. ISBN 80-7357-205-2.

PAŘÍZKOVÁ, Ivana. Finance územní samosprávy. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 238 s. ISBN 978-80-210-4511-8.

PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004, 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2007, 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.

ŠIROKÝ, Jan. Daňové teorie: s praktickou aplikací. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), v platném znění

Zákon č. 564/2004 Z.z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Koťátková Stránská

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Pavla Koťátková Stránská, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: 1. října 2013

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2014

Myšková
doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Volejníková
doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 9. 4. 2014

Patrik Komínek

PODĚKOVÁNÍ:

Rád bych touto cestou poděkoval své vedoucí práce Ing. Pavle Kořátkové Stránské, Ph.D. za její odborné vedení, cenné rady a připomínky, a za čas, který mi věnovala při vedení této práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá problematikou rozpočtového určení daní. První část se zabývá analýzou vývoje rozpočtového určení daní v České republice v období 2001 – 2013. Další část popisuje rozpočtové určení daní Slovenské republiky ve stejném období. Závěr práce je zaměřen na komparaci systémů rozpočtového určení daní v obou zemích, s cílem poukázat na jejich shodnosti či rozdílnosti.

KLÍČOVÁ SLOVA

daně, daňový příjem, rozpočtové určení daní, územní rozpočet, územní samospráva

TITLE

Comparison of tax assignment in the Czech Republic and the Slovak Republic

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the tax assignment. The first part deal with the analysis of the tax assignment in Czech Republic in the period 2001 - 2013. Next part describes the tax assignment in Slovak Republic in the same period. The conclusion is focused on comparison of tax assignment in both countries. The aim of this thesis is to show their similarity or differences.

KEYWORDS

taxes, tax revenue, tax assignment, local budget, local government

OBSAH

Úvod.....	9
1 Fiskální federalismus	10
1.1 Modely fiskálního federalismu	10
1.1.1 Centralizovaný model fiskálního federalismu	11
1.1.2 Decentralizovaný model fiskálního federalismu	11
1.1.3 Kombinovaný model fiskálního federalismu.....	12
1.2 Model fiskálního federalismu v České republice.....	13
2 Rozpočtové určení daní v ČR	14
2.1 Daňové příjmy obcí.....	14
2.2 Vývoj RUD od roku 2001	16
2.2.1 Model RUD v letech 2001 – 2007	16
2.2.2 Model RUD v letech 2008 – 2012	20
2.2.3 Model RUD od roku 2013	24
3 Rozpočtové určení daní Slovenské republiky.....	28
3.1 Financování obcí do roku 2005.....	28
3.2 Financování obcí od roku 2005.....	29
4 Komparace RUD mezi Českou a Slovenskou republikou	36
5 Závěr	40
Použitá literatura	42

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Koeficienty pro stanovení daně z nemovitosti	15
Tabulka 2: Koeficienty velikostní kategorie obcí	17
Tabulka 3: Procentní podíl jednotlivých krajů na celostátním výnosu daní v roce 2002 ...	18
Tabulka 4: Procentní podíl jednotlivých krajů na celostátním výnosu daní v roce 2005 ...	19
Tabulka 5: Sdílené daně obcí podle velikostních kategorií v roce 2003	21
Tabulka 6: Koeficienty postupných přechodů do roku 2012.....	21
Tabulka 7: Podíly počtu čtyř největších měst do roku 2012.....	22
Tabulka 8: Koeficienty postupných přechodů od roku 2013.....	25
Tabulka 9: Podíly počtu čtyř největších měst od roku 2013.....	25
Tabulka 10: Daňové výnosy na obyvatele v letech 2012 a 2013.....	26
Tabulka 11: Koeficienty velikostní kategorie obcí na Slovensku	32
Tabulka 12: Dopady změny způsobu financování obcí na vybrané obce.....	32
Tabulka 13: Koeficienty pro výpočet podílu krajů na výnosu sdílené daně.....	34
Tabulka 14: Podíl krajů na sdílené dani pro rok 2014	34
Tabulka 15: Porovnání České a Slovenské republiky v roce 2012.....	36
Tabulka 16: Porovnání charakteristik RUD.....	37
Tabulka 17: Komparace daňových výnosů na obyvatele v roce 2013	39

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Centralizovaný model fiskálního federalismu	11
Obrázek 2: Decentralizovaný model fiskálního federalismu	12
Obrázek 3: Kombinovaný model fiskálního federalismu	12
Obrázek 4: Kombinovaný model fiskálního federalismu v České Republice	13
Obrázek 5: Vývoj výnosu daně z nemovitostí v letech 2001 – 2013 (v mld. Kč).....	15
Obrázek 6: Podíl daňových příjmů obcí a krajů na celkových příjmech v letech 2001-2007	20
Obrázek 7: Podíl daňových příjmů obcí a krajů na celkových příjmech v letech 2008-2012	24
Obrázek 8: Průměrný výnos za kategorii na jednoho obyvatele (v tis. Kč)	27
Obrázek 9: Celostátní výnos daně z příjmů fyzických osob (v mil. Eur).....	31
Obrázek 10: Struktura příjmů obecních rozpočtů (v mil. Eur).....	33
Obrázek 11: Struktura příjmů krajských rozpočtů (v mil. Eur).....	35
Obrázek 12: Váhy kritérií pro výpočet podílů jednotlivých obcí v ČR.....	38
Obrázek 13: Váhy kritérií pro výpočet podílů jednotlivých obcí v SR	38

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
KVKO	Koeficienty velikostní kategorie obcí
NPPO	Násobky postupných přechodů obcí
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
RUD	Rozpočtové určení daní
Sb.	Sbírka zákonů
SR	Slovenská republika

Úvod

Bakalářská práce se věnuje problematice rozpočtového určení daní v České republice a Slovenské republice a následnou komparací obou systémů. Rozpočtové určení daní je často a široce diskutované téma nejenom odbornou, ale také laickou veřejností, protože je úzce spjato s životem každého občana.

V České republice upravuje rozpočtové určení daní především zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. Ve sledovaném období 2001 – 2013 byl tento zákon častokrát novelizován. Poslední novela nabyla účinnosti od roku 2013.

Model rozpočtové určení daní Slovenské republiky je upraven v zákoně č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ve znění pozdějších předpisů. Dalším legislativním dokumentem, který upravuje tuto problematiku je nařízení vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve, ktoré upravuje spôsob a kritéria rozdeľovania výnosu daně územním samosprávám.

Cílem této práce je analýza a zhodnocení vývoje rozpočtového určení daní v České republice v období 2001 – 2013, charakterizovat rozpočtové určení daní uplatňované na Slovensku a následně poukázat na rozdílnost či shodnost v obou systémech rozpočtového určení daní.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá problematikou fiskálního federalismu, jímž se stanovuje především míra fiskální centralizace a decentralizace ve vícestupňovém uspořádání rozpočtové soustavy. Druhá kapitola popisuje vývoj a nejdůležitější změny v rozpočtovém určení daní v České republice od roku 2001 až po poslední novelu zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní účinnou od roku 2013. Následující kapitola se zaměřuje na systém rozpočtového určení daní na Slovensku. Důležitým mezníkem v této kapitole je rok 2005, kdy na Slovensku proběhla reforma financování územních samospráv. V poslední kapitole je provedena komparace systémů rozpočtového určení daní obou zemí.

1 Fiskální federalismus

Fiskální federalismus se vztahuje k veřejnému sektoru, který má vícestupňové uspořádání rozpočtové soustavy. Vícestupňovitost však není typická pouze pro federativně uspořádané země. Fiskální systém je bez ohledu na formu státu a formu jeho správy vždy vícestupňový. Fiskální federalismus se tedy zabývá fungováním systému veřejných financí obecně, nikoli jen ve federativně uspořádaných státech, jak by mohlo z názvu vyplývat. [8] [9]

Teorie fiskálního federalismu se zabývá otázkami optimálního přiřazení příjmů, rozdělení odpovědnosti za zabezpečování a financování veřejných statků a optimalizací vztahů v rozpočtové soustavě. Fiskální federalismus tedy zkoumá, jaké veřejné statky by měly jednotlivé stupně veřejné vlády zabezpečovat a financovat. Dále se také zabývá zkoumáním míry finanční soběstačnosti rozpočtů jednotlivých vládních úrovní. [6]

1.1 Modely fiskálního federalismu

Modely fiskálního federalismu se liší zejména způsobem tvorby zdrojů na straně příjmové, čímž jsou omezeny i možnosti jednotlivých úrovní v rozpočtové soustavě uspokojovat vlastní potřeby na straně výdajové. [8]

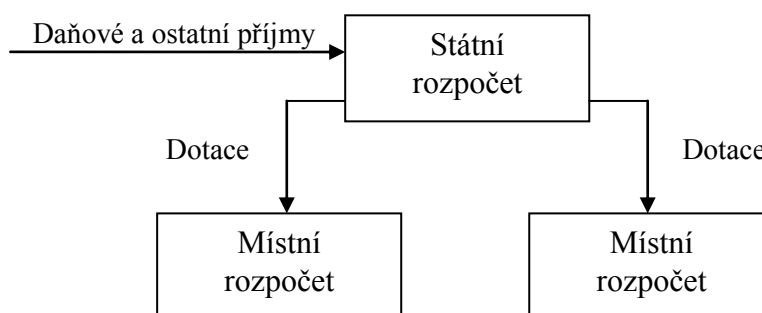
Podle rozdělení veřejných příjmů a výdajů mezi jednotlivé úrovně rozpočtové soustavy a podle vazeb mezi těmito úrovněmi lze rozlišit horizontální neboli kooperativní a vertikální model fiskálního federalismu.

Horizontální federalismus je založen na společném zákonodárství, a to i ve finanční oblasti. Daňová politika a daňová legislativa je v tomto modelu jednotná a centralizovaná. V tomto modelu dochází k finančním vztahům mezi rozpočty především po horizontální linii, např. mezi obcemi, kdy bohatší obce poskytují dotace chudším obcím. Tento model tedy respektuje princip solidarity. Vertikální model ponechává jednotlivým úrovním vlád určitou míru fiskální autonomie a ponechává jim určitý prostor pro nezávislou fiskální politiku. Tento model může mít také podobu centralizovaného, decentralizovaného nebo kombinovaného modelu.

Tuto charakteristiku však nelze považovat za absolutní, neboť se tyto modely ve své čisté formě vyskytují pouze teoreticky a také se v čase stále vyvíjejí. Modely jsou proto významné především pro zkoumání postavení míry samostatnosti nižších vládních úrovní. [5] [8]

1.1.1 Centralizovaný model fiskálního federalismu

V tomto modelu plynou nejvýznamnější veřejné příjmy, zejména daňové, do státního rozpočtu, z něhož jsou následně přerozdělovány do rozpočtů nižších vládních úrovní. Soběstačný je pouze státní rozpočet. Rozpočtům nižších stupňů územní samosprávy jsou ponechány pouze nedaňové příjmy a některé málo výnosné daňové příjmy. Z čehož vyplývá, že tyto rozpočty nemají dostatečné vlastní příjmy na krytí výdajů, zejména výdajů spojených s poskytováním veřejných statků. Aby byly nižší vládní úrovně schopny financovat své potřeby, jsou odkázány na dotace ze státního rozpočtu. Prostřednictvím těchto dotací, které jsou zpravidla účelové, může stát intenzivně ovlivňovat činnost a hospodaření nižších vládních úrovní. Centralizovaný model zobrazuje obrázek č. 1. [6]

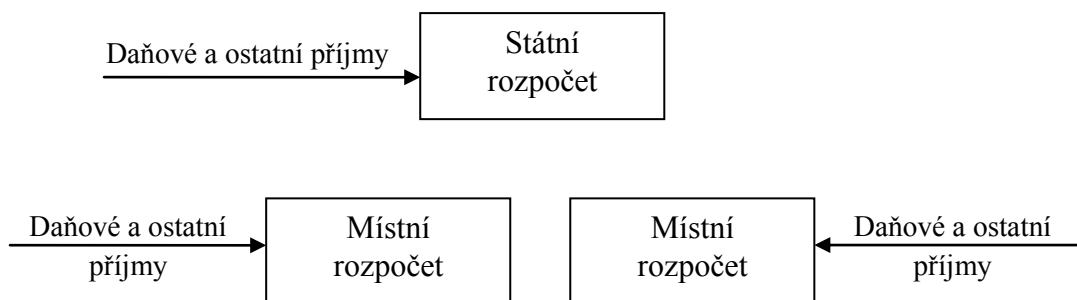
Obrázek 1: Centralizovaný model fiskálního federalismu

Zdroj: zpracováno dle [9]

1.1.2 Decentralizovaný model fiskálního federalismu

Naopak v plně decentralizovaném modelu (viz obrázek č. 2) se předpokládá úplná finanční soběstačnost nižších vládních úrovní. V tomto případě existuje úplná soběstačnost všech stupňů územní samosprávy, včetně obcí, bez existence přerozdělovacích procesů uvnitř rozpočtové soustavy. V praxi by to znamenalo, že by musely být jednotlivým rozpočtům vyčleněny dostatečné příjmy, včetně místních daní, aby byly schopny zcela pokrýt své výdaje.

Výhodou tohoto modelu by bylo rozšíření prostoru pro nezávislou daňovou politiku a posílení odpovědnosti jednotlivých vládních úrovní. Nevýhodou by byla vysoká administrativní náročnost a riziko vzniku nežádoucí migrace obyvatel a kapitálu z důvodu existence rozdílné daňové kapacity a rozdílného daňového výnosu jednotlivých územních celků. Proto se tento model v praxi v čisté podobě nevyskytuje a jedná se tedy pouze o teoretický model. [6] [9]

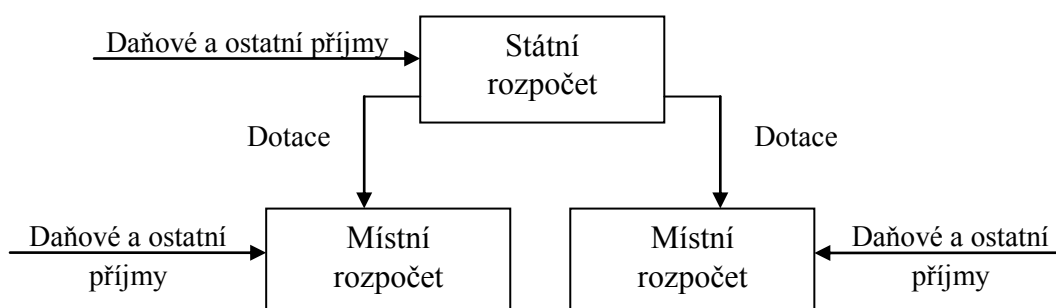

Obrázek 2: Decentralizovaný model fiskálního federalismu

Zdroj: zpracováno dle [9]

1.1.3 Kombinovaný model fiskálního federalismu

V praxi se ve většině zemí zpravidla využívá určitá kombinace vertikálního a horizontálního modelu (viz obrázek č. 3). V tomto kombinovaném modelu má každá vládní úroveň vyčleněny své vlastní příjmy. Nižším úrovním jsou zpravidla ponechány menší příjmy ve formě některých svěřených a sdílených daní. Tyto příjmy jsou však vzhledem k rozpočtovému období nedostatečné, a proto jsou doplňovány o dotace z vyššího rozpočtu. Díky těmto dotacím může stát zmírňovat nerovnoměrný daňový výnos v jednotlivých regionech a umožnit jednotlivým územním samosprávám poskytovat základní lokální a regionální veřejné statky ve srovnatelné kvalitě.

Obrázek 3: Kombinovaný model fiskálního federalismu

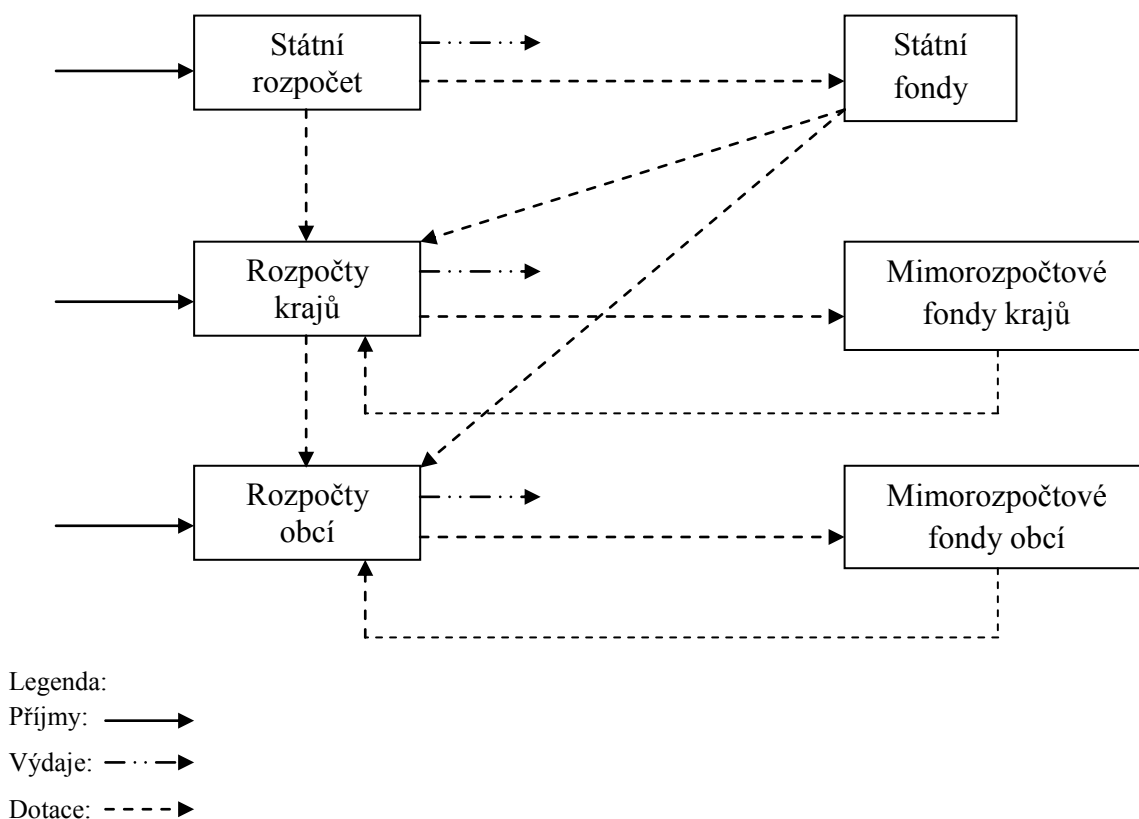
Zdroj: zpracováno dle [9]

V kombinovaném modelu fiskálního federalismu mohou převládat centralizační nebo decentralizační prvky. Pokud převládají centralizační prvky, většina příjmů plyne do státního rozpočtu, odkud jsou poskytovány dotace nižším rozpočtům. V opačném případě jsou nižším rozpočtům ponechány vyšší příjmy a roste tak soběstačnost těchto rozpočtů. [9]

1.2 Model fiskálního federalismu v České republice

V České republice (dále jen ČR) se v současnosti využívá kombinovaný model fiskálního federalismu s určitými decentralizačními prvky (viz obrázek č. 4). Nejvýnosnější daňové příjmy plynou do státního rozpočtu. Obce a kraje tak nejsou zcela finančně soběstačné. Od roku 1993 začala do rozpočtů obcí plynout část výnosu daně z příjmů jako sdílené daně a celý výnos daně z nemovitosti jako daň svěřená. Od roku 2001 obce také získávají podíl na DPH. Tyto změny vedly ke zvýšení finanční soběstačnosti obcí, přesto však tyto příjmy nejsou dostatečné a dochází tak k přerozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu do rozpočtů obcí a krajů formou dotací.

Rozpočtové určení daní (dále jen „RUD“)¹ a fiskální vazby v rozpočtové soustavě jsou upraveny v zákoně o rozpočtovém určení daní (zákon č. 243/2000 Sb.), v zákonech o rozpočtových pravidlech (zákony č. 218/2000 Sb. a č. 250/2000 Sb.) a v zákoně o státním rozpočtu na příslušný rok. [5] [8]

Obrázek 4: Kombinovaný model fiskálního federalismu v České republice

Zdroj: zpracováno dle [5]

¹ RUD rozděluje daně podle rozpočtu, do kterého plynou.

2 Rozpočtové určení daní v ČR

Zákon o rozpočtovém určení daní č. 243/2000 Sb. upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitých věcí a daně silniční. Tato práce se dále bude zabývat rozpočtovým určením daně z přidané hodnoty, daní z příjmů a daně z nemovitých věcí.

2.1 Daňové příjmy obcí

Nejvýznamnějším zdrojem příjmů rozpočtů obcí jsou v současnosti daňové příjmy, které tvoří zhruba polovinu celkových příjmů. Tyto příjmy jsou tvořeny výnosy sdílených daní, které představují významnější část, výnosy svěřených (neboli výlučných) daní, případně výnosy místních daní. Tyto jednotlivé druhy daní vymezuje RUD.

V případě výnosů ze **sdílených daní** stát i územní samospráva sdílí stejnou daňovou základnu, konstrukce daně je stanovena celostátně na základě platné legislativy, a obce ji nemohou ovlivnit. Příjmem obcí je pak předem stanovený podíl z celostátně vybraných daní. Při stanovování těchto podílů se lze setkat se dvěma přístupy. **Derivační přístup**, kdy je procentní podíl z celkového objemu daně stanoven podle výnosu této daně v daném území. Je tedy respektován původ daně. Při uplatnění **nederivačního přístupu** je procentní podíl z celkového objemu daně stanoven na základě jiných kritérií (např. podle počtu obyvatel na daném území). Výhodou sdílených daní je snižování nerovností v daňovém výnosu mezi obcemi. Za jejich nevýhodu lze považovat to, že nemotivují územní samosprávy k tvorbě vlastních rozpočtových příjmů. V ČR se při přerozdělování výnosu sdílených daní využívá nederivační přístup.

Výnosy ze **svěřené daně** plynou pouze do určitého rozpočtu, tj. buď do rozpočtu státního, nebo do nižších rozpočtů (obecních rozpočtů). Tyto daně představují stabilní, avšak nízký výnos. Typickým příkladem této daně je daň z nemovitosti. [7] [8]

Jak bylo výše uvedeno, **daň z nemovitostí** je daní svěřenou. Na základě zákona o dani z nemovitostí (zákon č. 338/1992 Sb.) získávají obce v ČR celý výnos této daně. Daň z nemovitosti se dělí na daň z pozemků a daň ze staveb. Základem daně ze staveb je výměra zastavěné plochy a počet podlaží. Sazba daně se liší podle účelu stavby a u obytných domů podle počtu obyvatel v obci. U daně z pozemků je základem daně výměra pozemku a sazba daně se opět liší podle druhu pozemku. Základní sazba daně u obytných budov a u stavebních

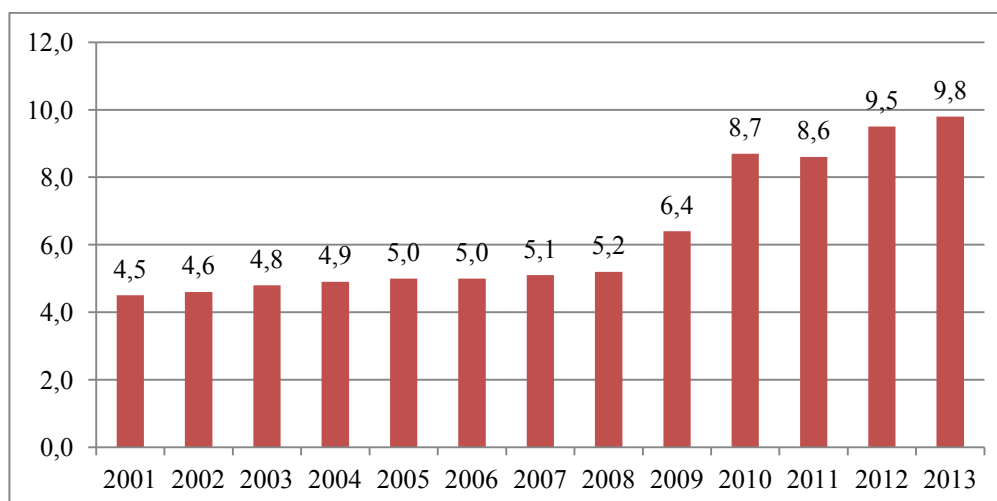
pozemků se poté násobí koeficientem přiřazeným jednotlivým obcím podle počtu obyvatel (viz tabulka č. 1). Pro jednotlivé části obce může obec obecně závaznou vyhláškou koeficient, který je pro ni stanoven, zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie. Díky novele zákona o dani z nemovitostí č. 338/1992 Sb. účinné od roku 2008 obec také může rozhodnout o použití místního koeficientu ve výši 2, 3, 4 nebo 5, kterým se vynásobí daňová povinnost poplatníků. Místní koeficient je platný pro všechny nemovitosti na území obce.

Tabulka 1: Koeficienty pro stanovení daně z nemovitosti

Počet obyvatel	Koeficient
do 1 000	1,0
1 001-6 000	1,4
6 001-10 000	1,6
10 001-25 000	2,0
25 001-50 000	2,5
nad 50 000 a ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Mariánských Lázních a Poděbradech	3,5
V Praze	4,5

Zdroj: zpracováno dle [27]

Výhodou této daně je spojení daňového výnosu s obcí, stabilní a snadno předvídatelný výnos a obtížné daňové úniky. Nevýhodou daně z nemovitostí je, že nerespektují současnou důchodovou situaci poplatníka a také neoblíbenost této daně. Ta plyne především z toho, že vlastnictví nemovitosti nepřináší poplatníkovi příjem, z něhož by bylo možné daň odečíst. Vývoj výnosu daně z nemovitostí je zobrazen na obrázku č. 6. [2] [8] [27]

Obrázek 5: Vývoj výnosu daně z nemovitostí v letech 2001 – 2013 (v mld. Kč)

Zdroj: zpracováno dle [14]

2.2 Vývoj RUD od roku 2001

Rozpočtové určení daní v ČR prošlo v posledních letech celou řadou změn. Tato práce se dále bude zabývat podrobnou analýzou vývoje RUD od roku 2001 do současnosti.

2.2.1 Model RUD v letech 2001 – 2007

Od 1. ledna 2001 nabyl účinnosti zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Cílem tohoto zákona bylo odstranit nerovnoměrný daňový výnos obcí v rámci území ČR, kdy v minulých letech byly znevýhodněny především malé obce, které tvoří většinu obcí v ČR. Dalším cílem bylo odstranit spekulativní aktivity obcí ve snaze o zvýšení příjmů. Zejména menší obce se snažily o získání trvalého bydliště samostatně výdělečných osob (dále jen „OSVČ“), z toho důvodu, že daň z příjmů OSVČ plynula do rozpočtu obce, kde měl podnikatel trvalé bydliště. Dalším důvodem pro nový model RUD byla rychlejší dynamika růstu daňových výnosů rozpočtů obcí než rozpočtu státního. Tyto negativa měla být odstraněna větším zapojením sdílených daní. [5] [8]

Od roku 2001 mezi sdílené daňové příjmy patřily: [8]

- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti;
- 70% výnosu daně z příjmů OSVČ;
- daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou;
- daň z příjmů právnických osob, pokud nejsou poplatníkem samy obce;
- DPH.

Mezi vylučné daňové příjmy patřily: [8]

- 30% výnosu daně z příjmů OSVČ, dle trvalého bydliště podnikatele;
- daň z nemovitosti;
- daň z příjmů právnických osob placená obcemi.

Celostátní výnos z výše uvedených sdílených daní se poté dělil mezi státní rozpočet a rozpočty obcí. Státnímu rozpočtu připadlo 79,41 % z celostátního výnosu a rozpočtům obcí zbývajících 20,59 %.

Konkrétní částka z 20,59 % byla jednotlivým obcím stanovena v závislosti na počtu obyvatel dané obce k celkovému počtu obyvatel ČR a v závislosti na velikostní kategorii obce, tzv.

koeficientech velikostní kategorie obcí (dále jen „KVKO“). Podle počtu obyvatel obcí bylo stanoveno celkem 14 velikostních kategorií, kterým byly přiřazeny velikostní koeficienty (viz tabulka č. 2). [8]

Daňový výnos konkrétní obce se poté vypočítal podle vzorce (1).

$$\frac{\text{počet obyvatel obce} \times \text{KVKO}}{\text{počet obyvatel všech obcí ČR}} \times \frac{20,59 \%}{100} \times \text{celkový výnos sdílených daní} \quad (1)$$

Díky většímu zapojení sdílených daní došlo ke snížení územních nerovnoměrností daňových výnosů mezi obcemi. Tato změna přinesla většině obcí více daňových příjmů do jejich rozpočtů, kdy si takto polepšilo zhruba 80 % obcí. Tyto změny také přispěly k lepší předvídatelnosti a větší stabilitě obecních rozpočtů v delším časovém horizontu, a to především díky zapojení DPH jako daně se stabilním výnosem. Využívání sdílených daní také přispělo k odstranění nerovnoměrné dynamiky ve vývoji daňových příjmů státního rozpočtu a rozpočtů obcí. [7] [8]

Tabulka 2: Koeficienty velikostní kategorie obcí

Počet obyvatel obce	Koeficient velikostní kategorie obcí
do 100	0,4213
101 - 200	0,5370
201 - 300	0,5630
301 - 1 500	0,5881
1 501 - 5 000	0,5977
5 001 - 10 000	0,6150
10 001 - 20 000	0,7016
20 001 - 30 000	0,7102
30 001 - 40 000	0,7449
40 001 - 50 000	0,8142
50 001 - 100 000	0,8487
100 001 - 150 000	1,0393
150 001 a více	1,6715
Hlavní město Praha	2,7611

Zdroj: zpracováno dle [5]

Od roku 2002 nabyla účinnosti novela zákona o rozpočtovém určení daní, která nově zahrnovala také financování krajů. Celostátní výnos sdílených daní se dělil mezi rozpočty obcí, rozpočty krajů a státní rozpočet. Do státního rozpočtu plynulo 76,31 % z celostátního výnosu sdílených daní, do rozpočtu obcí stávajících 20,59 % a do rozpočtů krajů 3,1 %. Podíl jednotlivých krajů na daňových příjmech pak byl dán konkrétním procentem stanoveným pro každý kraj (viz tabulka č. 3). Na rozdíl od obcí, kterým byla konkrétní částka vypočítána v závislosti na počtu obyvatel obce, byla krajům stanovena jednotlivá procenta v závislosti na finanční náročnosti jednotlivých zařízení převedených do působnosti krajů.

Tabulka 3: Procentní podíl jednotlivých krajů na celostátním výnosu daní v roce 2002

Kraj	Procento
Praha	5,026663
Středočeský	11,836032
Jihočeský	8,386498
Plzeňský	7,256508
Karlovarský	3,729188
Ústecký	8,530216
Liberecký	5,022286
Královéhradecký	6,230239
Pardubický	5,311547
Vysočina	7,099474
Jihomoravský	10,005734
Olomoucký	6,606500
Zlínský	5,302314
Moravskoslezský	9,656801

Zdroj: zpracováno dle [6]

Druhou změnou této novely bylo zavedení tzv. motivační složky daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Obcím nově připadl 1,5 % podíl z celostátního výnosu této daně. Tato stanovená část byla obcím rozdělována podle počtu zaměstnanců v obci k celkovému počtu zaměstnanců v ČR. Podíl konkrétní obce byl stanoven procentem, které bylo stanoveno vyhláškou Ministerstva financí ČR. Podíl státního rozpočtu na této dani byl snížen o zmiňované 1,5 % na 74,81 %. Cílem této změny byla snaha o zvýšení motivace obcí na zvyšování zaměstnanosti a zvýšení principu zásluhovosti.

Z důvodu zařazení financování krajů došlo také ke snížení podílu daně z příjmů OSVČ jako sdílené daně z původních 70 % na 60 %. Zbývajících 10 % výnosu této daně připadlo do státního rozpočtu jako výlučná daň. [1] [6]

Zrušení okresních úřadů v roce 2002 znamenalo přesun jejich kompetencí na krajské úřady. Objemu těchto kompetencí však neodpovídal systém financování krajských úřadů. Kraje byly z velké části závislé na poskytování účelových dotací ze státního rozpočtu, čímž byly omezovány ve svých rozhodovacích pravomocích. Proto kraje usilovaly o zvýšení podílu na celostátním výnosu sdílených daní.

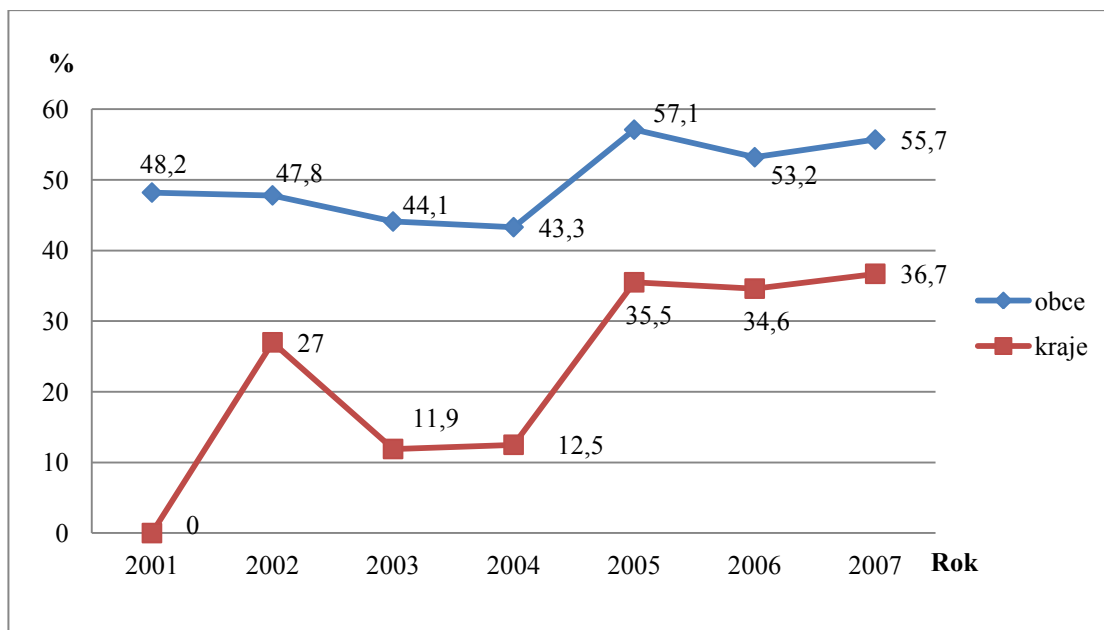
Proto došlo v roce 2004 k novelizaci zákona o rozpočtovém určení daní (zákon č. 243/2000 Sb.) s účinností od roku 2005. Novelizací se zvýšil podíl krajů na sdílených daních z původních 3,1 % na 8,92 %, obcím zůstalo 20,59 % a státnímu rozpočtu připadlo 70,49 %, u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti to bylo 68,99 %. Zároveň došlo k pozměnění procentních podílů pro jednotlivé kraje (viz tabulka č. 4).

Tabulka 4: Procentní podíl jednotlivých krajů na celostátním výnosu daní v roce 2005

Kraj	Procento
Praha	3,183684
Středočeský	13,774311
Jihočeský	8,607201
Plzeňský	7,248716
Karlovarský	3,772990
Ústecký	8,242502
Liberecký	4,681207
Královéhradecký	6,442233
Pardubický	5,555168
Vysočina	7,338590
Jihomoravský	9,526055
Olomoucký	6,751705
Zlínský	5,251503
Moravskoslezský	9,624135

Zdroj: zpracováno dle [8]

I přes navýšení podílu krajů na celostátním výnosu sdílených daní byl podíl daňových příjmů v roce 2005 pouze 35,5 % z celkových příjmů. U obcí byl jejich podíl na celostátním výnosu sdílených daňových příjmů ve stejném roce podstatně vyšší, a to 57,1 %. Vývoj podílu daňových příjmů obcí a krajů na celkových příjmech je zobrazen na obrázku č. 6. [8]

Obrázek 6: Podíl daňových příjmů obcí a krajů na celkových příjmech v letech 2001-2007

Zdroj: zpracováno dle [8]

2.2.2 Model RUD v letech 2008 – 2012

V roce 2007 byl schválen zákon č. 377/2007 Sb., který opět novelizoval stávající zákon o rozpočtovém určení daní č. 243/2000 Sb., s účinností od 1. ledna 2008. Tato novela měla za cíl odstranit nerovnoměrné rozdělení daňového výnosu na obyvatele mezi obcemi a rozdíly v daňových výnosech mezi malými obcemi a městy (viz tabulka č. 5). Tyto rozdíly byly způsobeny velkým rozdílem v koeficientech velikostních kategorií mezi největšími a nejmenšími obcemi a také vysokou vahou těchto koeficientů, které byly jediným kritériem pro přerozdělování daňových výnosů. Dalším důvodem byly také skokové přechody mezi jednotlivými velikostními kategoriemi, což v praxi znamenalo skokové zvýšení příjmů ze sdílených daní, pokud obec přešla do kategorie s vyšším koeficientem. V opačném případě došlo ke skokovému snížení těchto příjmů. To vedlo ke snaze měst a obcí o získání vyššího počtu obyvatel, kdy města a obce vyplácela různé finanční příspěvky jako odměnu za přihlášení k trvalému pobytu v dané obci či městě.

Aby k těmto skokovým přechodům mezi kategoriemi nedocházelo, bylo stávající kritérium počtu obyvatel upraveného KVKO modifikováno. Došlo ke snížení počtu velikostních kategorií z původních 14 na 4 a byly zavedeny tzv. koeficienty postupných přechodů (viz tabulka č. 6). Nově se těmito koeficienty násobí pouze ta část počtu obyvatel obce, která spadá do příslušného intervalu počtu obyvatel. Tento postup se však nepoužije pro Prahu,

Brno, Ostravu a Plzeň. Tento mechanismus měl zaručit, aby nedocházelo k výše zmiňovaným skokovým přechodům mezi jednotlivými kategoriemi obcí. Tomuto kritériu byla přiřazena váha 94 %. [6] [8]

Tabulka 5: Sdílené daně obcí podle velikostních kategorií v roce 2003

Počet obyvatel obce	Počet obcí	Počet obyvatel	Sdílené daně (v tis. Kč)	Podíl sdílených daní na obyvatele (v Kč)
do 100	561	40 392	129 759	3 212
101- 200	1 106	166 490	683 259	4 104
201 - 300	901	222 181	966 096	4 348
301 - 1 500	2833	1 854 138	8 564 575	4 619
1 501 - 5 000	587	1 506 011	7 043 511	4 677
5 001 - 10 000	130	896 863	4 334 531	4 833
10 001 - 20 000	68	961 888	5 269 014	5 478
20 001 - 30 000	27	675 620	3 918 153	5 799
30 001 - 40 000	10	354 678	1 891 233	5 332
40 001 - 50 000	4	184 887	1 179 475	6 379
50 001 - 100 000	17	1 225 713	8 132 259	6 635
100 0001 - 150 000	1	102 246	830 370	8 121
150 001 a více	3	853 050	11 166 834	13 090
Hlavní město Praha	1	1 160 118	25 650 338	22 110
Česká republika	6 249	10 204 275	79 759 407	7 816

Zdroj: zpracováno dle [12]

Tabulka 6: Koeficienty postupných přechodů do roku 2012

Obce s počtem obyvatel od - do	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 - 300	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
301 - 5 000	1,0640	300 + 1,0640 x počet obyvatel obce přesahujících 300
5 001 - 30 000	1,3872	5 300,8 + 1,3870 x počet obyvatel obce přesahujících 5 000
30 001 a více	1,7629	39 980,8 + 1,7629 x počet obyvatel obce přesahujících 30 000

Zdroj: zpracováno dle [26]

Dále také byla zavedena dvě nová kritéria, podle kterých se přerozděluje celostátní výnos sdílených daní. Kritérium celkové výměry obce s váhou 3 % a kritérium prostého počtu obyvatel obce rovněž s váhou 3 %. Především kritérium výměry obce mělo zohlednit skutečnost, že výdaje obcí nejsou závislé pouze na počtu obyvatel v obci, ale také na dalších faktorech. Konkrétní podíl dané obce na celostátním výnosu sdílených daní byl poté zjišťován jako součet:

- poměru katastrální výměry obce k celkové výměře katastrálních území všech obcí ČR v procentech a násobený koeficientem 0,03;
- poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí ČR v procentech a násobený koeficientem 0,03;
- poměru násobků postupných přechodů pro danou obec k součtu násobků postupných přechodů za ostatní obce ČR v procentech a násobený koeficientem 0,94 a dále násobený celkovým procentem, kterým se obce podílejí na hrubém výnosu daně.

Procentní podíly Prahy, Brna, Ostravy a Plzně se stanoví jako součet prvních dvou kritérií uvedených výše (tj. výměra obce a počet obyvatel). K nimž je poté připočten poměr násobku příslušného přepočítacího koeficientu (viz tabulka č. 6) a počtu obyvatel příslušného města k součtu násobků příslušných přepočítacích koeficientů a počtu obyvatel připadajících na Prahu, Brno, Ostravu, Plzeň a na ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,94. [6] [26]

Tabulka 7: Podíly počtu čtyř největších měst do roku 2012

	Přepočítací koeficient
Hlavní město Praha	4,2098
Plzeň	2,5273
Ostrava	2,5273
Brno	2,5273
Ostatní obce ČR	1,0000

Zdroj: zpracováno dle [26]

Touto novelou se také zvýšil podíl obcí na sdílených daních z původních 20,59 % na 21,4 %. Krajům připadlo nezměněných 8,92 %. Podíl státního rozpočtu se snížil na 69,68 %, resp. 68,18 % u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

Zavedením nového kritéria katastrální výměry obce, byly nejvíce zvýhodňovány obce s nízkou hustotou obyvatelstva, neboli obce s nízkým počtem obyvatel a velkou rozlohou. Největší nárůst příjmů ze sdílených daní zaznamenaly nejmenší obce do 300 obyvatel. Naopak situace se zhoršila u 146 měst a obcí. Nejvíce ztrátových obcí (68 obcí) se nacházelo v kategorii od 10 do 20 tisíc obyvatel a v kategorii od 20 do 30 tisíc obyvatel (27 obcí).

V období 2008 až 2012 byla struktura daňových výnosů do rozpočtů obcí následující: [8]

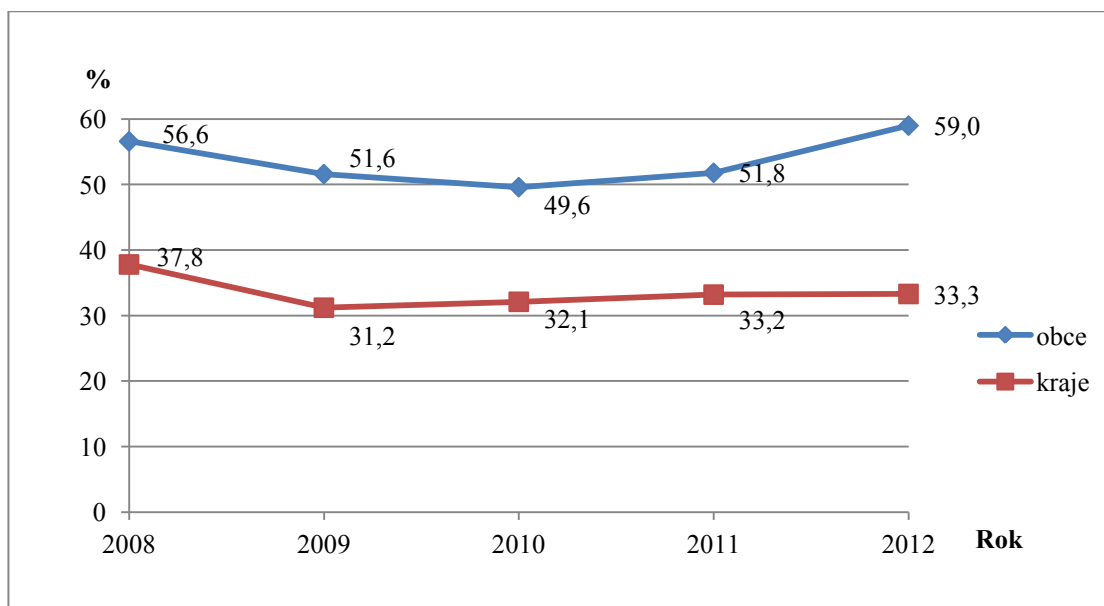
- 100 % výnosu daně z nemovitostí nacházejících se na území obce;
- 100 % výnosu daně z příjmů právnických osob v případě, kdy je poplatníkem obec;
- 21,4 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti dle přepočteného počtu obyvatel;
- 1,5 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, dle počtu zaměstnanců v obci;
- 21,4 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, dle přepočteného počtu obyvatel;
- 21,4 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů právnických osob bez daně placené samotnými obcemi, dle přepočteného počtu obyvatel;
- 21,4 % podíl na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty, dle přepočteného počtu obyvatel²;
- 21,4 % podíl z 60 % z celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, dle přepočteného počtu obyvatel;
- 30 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, dle trvalého bydliště podnikatele.

Podíl daňových příjmů obcí a krajů na celkových příjmech v tomto období je zobrazen na obrázku č. 7. Z grafu je patrný rostoucí podíl daňových příjmů na celkových příjmech od roku 2010. Tento trend je spojen se změnou sazeb DPH, kdy v roce 2010 došlo ke zvýšení základní sazby DPH o 1% a snížené sazby DPH o 5%. O rok později byla snížená sazba navýšena o další 4%.

Tento model RUD ještě zcela neodstranil nerovnoměrný podíl sdílených daní na obyvatele mezi jednotlivými velikostními kategoriemi obcí a stále tak existovaly značné rozdíly. Tento model také zavedením kritéria katastrální výměry obce zvýhodnil obce

² Od 1.1.2012 nabyla účinnosti novela č. 370/2011 Sb., která změnila zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty a další související zákony. Tato novel snížila tento podíl na 19,93 %.

s malým počtem obyvatel, ale s velkou katastrální výměrou. Proto se začalo uvažovat o další novele RUD. [23]

Obrázek 7: Podíl daňových příjmů obcí a krajů na celkových příjmech v letech 2008-2012

Zdroj: zpracováno dle [15] [16] [17] [18] [19]

2.2.3 Model RUD od roku 2013

V roce 2012 byla schválena zatím poslední novela zákona o rozpočtovém určení daní, která nabyla účinnosti 1. ledna 2013. Tato novela poměrně významně upravuje stávající zákon o rozpočtovém určení daní.

První změna se dotkla kritérií, podle kterých se stanovuje podíl konkrétní obce na celostátním výnosu sdílených daní. Bylo zavedeno nové kritérium, a to počet dětí mateřských škol a žáků základních škol navštěvujících školu zřizovanou obcí. Tomuto novému kritériu byla přidělena váha 7 %. Dále byla také upravena stávající kritéria. Došlo k navýšení významu kritéria prostého počtu obyvatel, kde došlo k nárůstu z původních 3 % na 10 %. Váha kritéria výměry katastrálních území obce zůstala na původních 3 %. Aby již nedocházelo ke zvýhodnění obcí s malým počtem obyvatel a velkou katastrální výměrou došlo u toho kritéria k omezení, které spočívá v tom, že na každého obyvatele obce připadá výměra maximálně 10 ha. U kritéria počtu obyvatel přepočítaných pomocí koeficientů postupných přechodů došlo ke snížení váhy z 94 % na 80 %. U toho kritéria byly také pozměněny koeficienty postupných přechodů a také intervaly počtu obyvatel obcí (viz tabulka č. 8). Zároveň byly upraveny i přepočítací koeficienty pro Prahu, Plzeň, Ostravu a Brno (viz tabulka č. 9).

Tabulka 8: Koeficienty postupných přechodů od roku 2013

Obce s počtem obyvatel od - do	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 - 50	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
51 - 2 000	1,0700	50 + 1,0700 x počet obyvatel obce přesahujících 50
2 001 - 30 000	1,1523	2 136,5 + 1,1523 x počet obyvatel obce přesahujících 2000
30 001 a více	1,3663	34 400,9 + 1,3663 x počet obyvatel obce přesahujících 30000

Zdroj: zpracováno dle [26]

Novela také upravila podíly obcí a krajů na celostátním výnos sdílených daních. U daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti došlo k navýšení podílu obcí z 21,4 % na 22,87 %. Krajům byl tento podíl snížen na 8,65 %. U DPH došlo ke snížení na 20,83 % v případě obcí a na 7,86 % v případě krajů. Podíl obcí na ostatních sdílených daní vzrostl z 21,4 % na 23,58 %. [23] [26]

Tabulka 9: Podíly počtu čtyř největších měst od roku 2013

	Přepočítací koeficient
Hlavní město Praha	4,0641
Plzeň	2,2961
Ostrava	2,2961
Brno	2,2961
Ostatní obce ČR	1,0000

Zdroj: zpracováno dle [26]

Od roku 2013 také dochází ke zvýšení podílu daňových příjmů obcí na celkových příjmech. Daňové příjmy obcí stouply z dlouhodobě vykazované poloviny na zhruba 66 % celkových příjmů. Důvodem tohoto nárůstu byl požadavek na snížení neefektivních účelových dotací v obecních rozpočtech ve prospěch daňových příjmů. Problémem této změny je však to, že pokles účelových dotací bude výraznější než nárůst daňových příjmů.

Jak bylo uvedeno výše, v minulém modelu RUD stále mezi obcemi existovaly rozdíly ve výnosu sdílených daní na obyvatele, kdy nejnižší hodnoty dosahovaly obce od 2 do 5 000

obyvatel, konkrétně 6 500 Kč na jednoho obyvatele. Nový model RUD tuto částku výrazně zvýšil, a to na 9 100 Kč (viz tabulka č. 10).

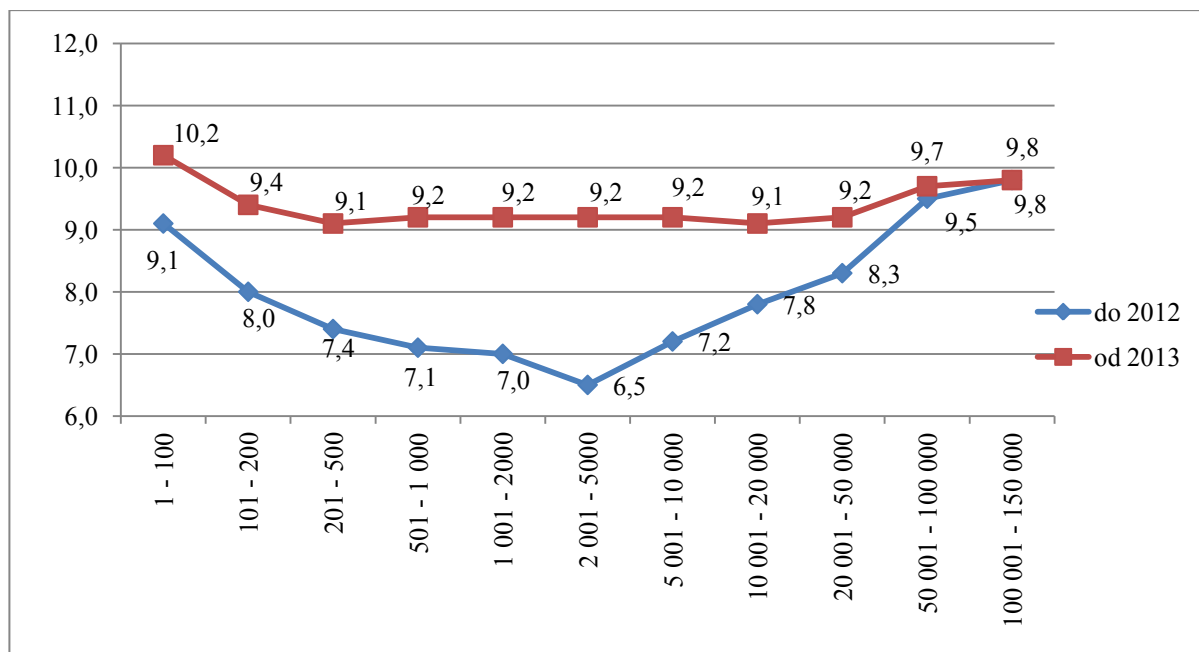
Tabulka 10: Daňové výnosy na obyvatele v letech 2012 a 2013

Počet obyvatelů do	RUD do roku 2012		RUD od roku 2013		Index změny	
	Výnos ze sdílených daní (mil. Kč)	Výnos na obyvatele (tis. Kč)	Výnos ze sdílených daní (mil. Kč)	Výnos na obyvatele (tis. Kč)	Výnos ze sdílených daní (2013/2012)	Výnos na obyvatele (2013/2012)
100	310,1	9,1	347,7	10,2	1,1213	1,1209
200	1 253,2	8,0	1 479,7	9,4	1,1807	1,1750
500	4 752,5	7,4	5 858,1	9,1	1,2326	1,2297
1 000	6 794,0	7,1	8 750,3	9,2	1,2879	1,2958
2 000	7 071,4	7,0	9 386,8	9,2	1,3274	1,3143
5 000	8 261,6	6,5	11 195,5	9,2	1,3551	1,4154
10 000	6 881,3	7,2	8 869,8	9,2	1,2890	1,2778
20 000	7 518,1	7,8	8 806,4	9,1	1,1714	1,1667
50 000	9 760,6	8,3	10 823,8	9,2	1,1089	1,1084
100 000	10 438,7	9,5	10 702,4	9,7	1,0253	1,0211
150 000	1 981,7	9,8	1 980,1	9,8	0,9992	1,0000
Praha	37 312,2	29,7	36 662,1	29,2	0,9826	0,9832
Plzeň	3 034,8	18,0	2 945,2	17,4	0,9705	0,9667
Ostrava	5 456,8	18,0	5 299,2	17,5	0,9711	0,9722
Brno	6 673,2	18,0	6 470,4	17,4	0,9696	0,9667

Zdroj: zpracováno dle [23]

Jak je vidět v této tabulce a na obrázku č. 8 změnou RUD si nejvíce polepšily obce ve středních velikostních kategoriích. K určitým poklesům naopak dochází u čtyř největších měst.

Na tomto obrázku je také vidět, že došlo k odstranění tzv „U“ křivky, která se vyznačuje tím, že obce s nejnižším a nejvyšším počtem obyvatel mají vyšší podíl sdílených daní na jednoho obyvatele, oproti obcím střední velikosti (obce cca s 500 - 20 000 obyvateli). [23]

Obrázek 8: Průměrný výnos za kategorii na jednoho obyvatele (v tis. Kč)

Zdroj: zpracováno dle [23]

3 Rozpočtové určení daní Slovenské republiky

Příjmy místních samospráv na Slovensku jsou složeny obdobně jako v ČR z daňových příjmů, nedaňových příjmů z vlastní činnosti a z vlastnictví majetku obce, z přijatých dotací a úvěrů a z ostatních příjmů. Nejvýznamnějším zdrojem financování obcí jsou stejně jako v ČR daňové příjmy, které tvoří přibližně 40 % celkových příjmů. Celkový objem daňových příjmů je složen ze dvou hlavních složek, a to z vlastních daňových příjmů a z centrálních daňových příjmů, neboli ze sdílených daní. Mezi vlastní daňové příjmy jsou řazeny místní daně a poplatky. Místní daně se na celkových příjmech obce podílí přibližně 15 %. [11]

3.1 Financování obcí do roku 2005

Financování obcí bylo na Slovensku až do roku 2005 přímo závislé na státním rozpočtu, resp. na zákoně o státním rozpočtu na příslušný rok. Státní rozpočet vždy obsahoval samostatné ustanovení, podle něhož bylo nastaveno rozpočtové určení daní pro územní samosprávy. Státní rozpočet přímo určoval RUD na příslušný rok, což lze označit za přímou závislost územních rozpočtů na státním rozpočtu. Tento model byl pro obce nevhodný hned z několika důvodů. Jednak bylo výrazně omezeno hospodaření územních samospráv, jelikož obce neměly předem garantovaný žádný daňový výnos. Ve většině případů byl také zákon o státním rozpočtu schválen ke konci roku. Definitivní RUD tak bylo obcím známé pouze několik týdnů před začátkem rozpočtového roku. Každoročně státem stanovované daňové příjmy se navíc každý rok lišily. Obce tak nemohly dlouhodobě plánovat své rozpočty. Naopak tento způsob financování obcí byl z hlediska státu výhodný, jelikož státu umožňoval nejprve zajistit své vlastní daňové příjmy, a pak teprve určit daňové příjmy pro územní samosprávy.

Obcím byl přerozdělován výnos z daně z příjmů právnických osob s výjimkou daně z příjmů, kterou je možné vybírat srážkou, výnos ze silniční daně a výnos z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. V případě prvních dvou daní byl obcím v zákoně každoročně stanoven procentní podíl, který byl přerozdělen mezi jednotlivé obce. Výnos daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro obce nebyl stanoven procentním podílem, ale konkrétní částkou. Pokud výnos této daně přesáhl předpokládanou hodnotu, neprojevovalo se to na zvýšených příjmech obcí, ale tento rozdíl byl příjmem státního rozpočtu. Pokud naopak výnosy nedosáhly predikce, pak se tato skutečnost nedotkla rozpočtů obcí, ale pouze rozpočtu státního. [11] [22]

Pro rok 2004 bylo RUD pro obce stanoveno takto: [29]

- V roce 2004 se do rozpočtů obcí poskytne část z výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ve výši 8 463 000 000 Sk.
- V roce 2004 je výnos:
 - daně z příjmů právnických osob s výjimkou daně z příjmů, kterou je možné vybírat srážkou, ve výši 92,83 % příjmem státního rozpočtu a ve výši 7,17 % příjmem rozpočtů obcí;
 - silniční daně vybírané v rámci hl. města Bratislavy ve výši 40 % příjmem státního rozpočtu a 60 % příjmem hlavního města Bratislavy;
 - silniční daně vybírané v rámci města Košice ve výši 40 % příjmem státního rozpočtu a 60 % příjmem rozpočtu města Košice;
 - silniční daně (bez výše uvedených) ve výši 55 % příjmem státního rozpočtu a 45 % příjmem rozpočtů obcí.
- Část výnosu daně z příjmů právnických osob určené pro obce se rozdělí ve výši 60 % poměrně podle počtu obyvatel s trvalým pobytem na území obce a ve výši 40 % podle sídla plátce daně.
- Část výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a výnosu silniční daně, určené pro obce se rozdělí obcím podle počtu obyvatel, kteří mají na území obce trvalý pobyt.

3.2 Financování obcí od roku 2005

Nový systém rozpočtového určení daní na Slovensku, který nabyl účinnosti 1. ledna 2005, byl součástí celkové reformy veřejné správy, která spočívala hlavně v decentralizaci výkonu státní správy. V návaznosti na přenesení některých pravomocí státní správy na obce vznikla nutnost řešit zvýšené finanční nároky územních rozpočtů. V rámci této reformy bylo přijato hned několik legislativních dokumentů, které upravují financování územních samospráv: [24]

- zákon č. 523/2004 Z. z., o rozpočtových pravidlech veřejnej správy (tento zákon upravuje rozpočet veřejné správy jako celku, přičemž je kladen důraz na státní rozpočet);
- zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon, který určuje rozpočtové určení daní a způsob rozdělování daně z příjmů);

- zákon č. 582/2004 Z. z., o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ruší a zavádí nové miestní poplatky a zavádí místní daně);
- zákon č. 583/2004 Z. z., o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (upravuje postavení rozpočtů územní samosprávy, kterým je dle zvláštních předpisů rozpočet obce a vyššího územního celku);
- nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve (určuje kritéria a váhy rozdělování výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, s výjimkou daně z příjmů vybírané srážkou do rozpočtů obcí a vyšších územních celků).

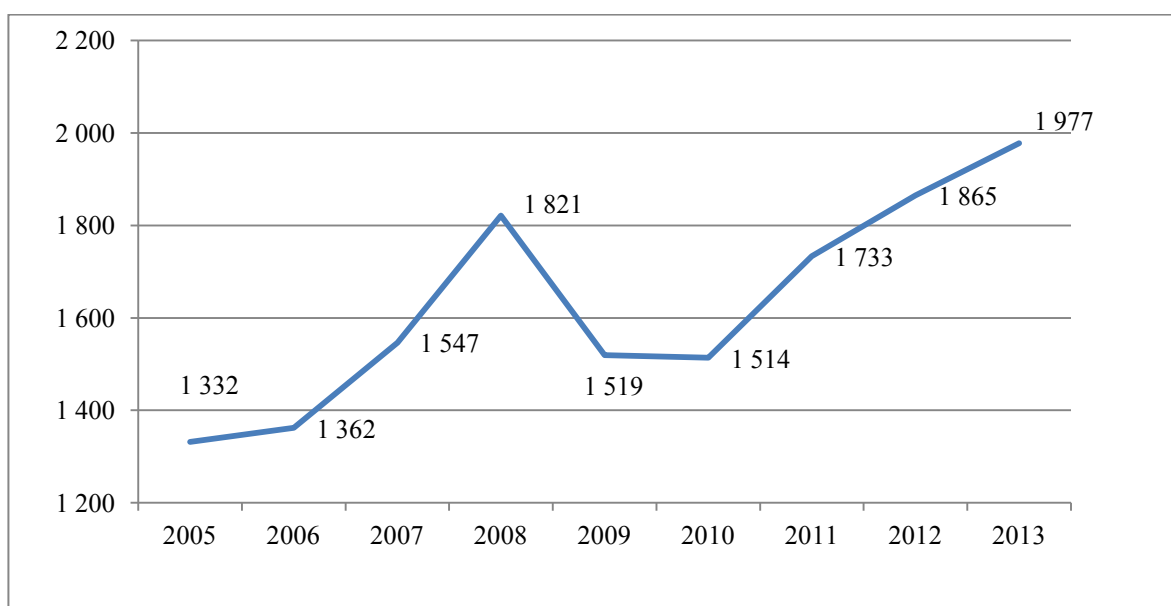
Hlavní podstatou tohoto nového systému byl přechod od poskytování dotací územním samosprávám ze státního rozpočtu na financování územních samospráv prostřednictvím daňových příjmů samotných obcí. Cílem bylo vytvoření stabilních pravidel financování, které budou transparentní a spravedlivé. Proto byl vytvořen model, který vylučuje předchozí subjektivnost při poskytování dotací, a finanční zdroje jsou rozdělovány na základě jasných kritérií. Dalším cílem bylo také posílení samostatnosti a odpovědnosti územních samospráv.

Za jedinou sdílenou daň byla zákonem č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve stanovena daň z příjmů fyzických osob s výjimkou daně vybírané srážkou. Tato daň byla za sdílenou daň vybrána pro předpokládaný dynamický růst (viz obrázek č. 9), možnost daň místně určit a pro relativně rovnoměrný výběr této daně v průběhu roku. Celostátní výnos této daně je poté rozdělen mezi rozpočty obcí, krajů a státní rozpočet. Od roku 2005 byla tato daň rozdělena následovně:

- 70,3 % výnosu daně je příjmem rozpočtů obcí;
- 23,5 % výnosu daně je příjmem rozpočtů krajů;
- 6,2 % výnosu daně je příjmem státního rozpočtu.

Při výpočtu podílů jednotlivých obcí jsou používána 4 kritéria. Kritérium počtu obyvatel přepočítané koeficientem nadmořské výšky. Kritérium počtu obyvatel představuje uplatnění principu rovnosti, kdy jednotlivé samosprávy získají stejné množství daňových příjmů na obyvatele. Upravením tohoto kritéria koeficientem nadmořské výšky jsou zohledněny odlišné geografické podmínky obcí a s tím spojená odlišná energetická náročnost veřejných budov. Druhým kritériem je počet obyvatel přepočítaný koeficientem příslušné velikostní kategorie

obcí (viz tabulka č. 11). Cílem tohoto kritéria je zohlednění zvýšené potřeby finančních prostředků pro obce a města, které poskytují své funkce i pro obyvatelstvo okolních obcí. Další kritérium je počet žáků ve školských zařízeních zřizovaných obcí. Toto kritérium zabezpečuje financování školských zařízení v obci. Finanční prostředky tak směřují do obcí, kde se tyto školy a zařízení nacházejí a ne do obcí kde mají tyto děti a žáci trvalý pobyt. Posledním kritériem je počet obyvatel starších 62 let. Tímto kritériem jsou zabezpečeny finanční prostředky určené k financování potřeb v sociální oblasti pro obyvatele v důchodovém věku. [22] [24] [28]

Obrázek 9: Celostátní výnos daně z příjmů fyzických osob (v mil. Eur)

Zdroj: zpracováno dle [10]

Postup výpočtu konkrétních podílů jednotlivých obcí stanovuje nařízení vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdělování výnosu dane z příjmov územní samosprávě. Podle tohoto nařízení je celostátní výnos sdílené daně z příjmů fyzických osob rozdělen následovně: [25]

- 23 % podle počtu obyvatel obce s trvalým pobytem na území obce k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku, z toho 57 % přepočtených koeficientem nadmořské výšky středu obce;
- 32 % podle počtu obyvatel obce s trvalým pobytem na území obce k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku přepočteného koeficientem příslušné velikostní kategorie obcí;

- 40 % podle počtu žáků (dětí) základních, uměleckých škol a školských zařízení zřizovaných obcemi k 1. září předcházejícího kalendářního roku přepočtených příslušným koeficientem;
- 5 % podle počtu obyvatel obce, kteří dovršili 62 let, s trvalým pobytem na území obce k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku.

Tabulka 11: Koeficienty velikostní kategorie obcí na Slovensku

Počet obyvatel obce	Koeficient
1 - 1 000	0,89
1 001 - 5 000	0,9
5 001 - 10 000	0,91
10 001 - 50 000	0,94
50 001 - 100 000	1,13
Košice	1,5
Bratislava	2,35

Zdroj: zpracováno dle [25]

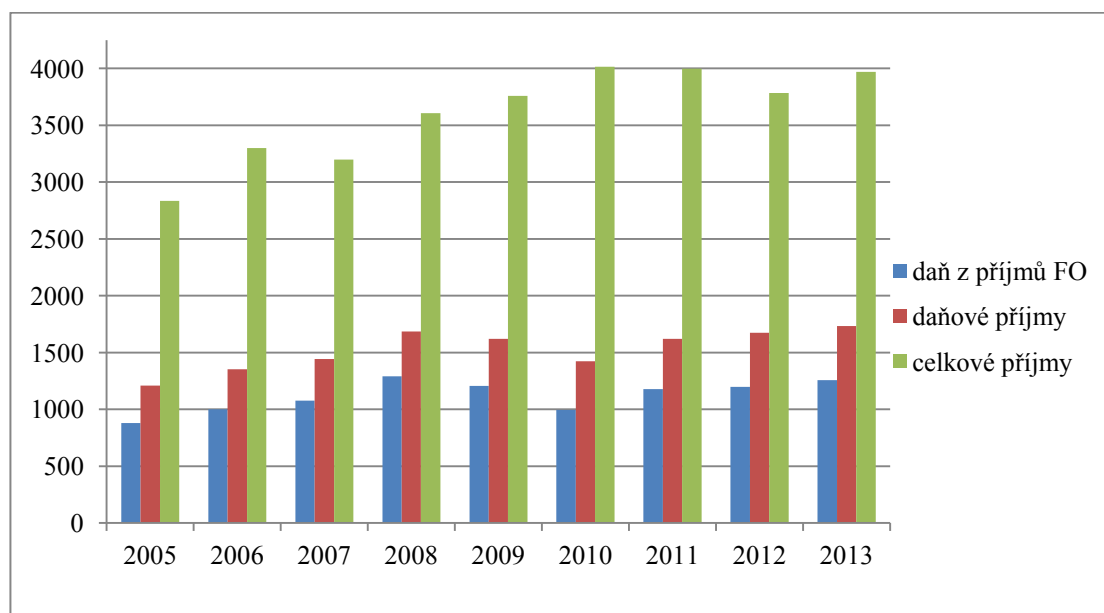
Dopady změny způsobu financování obcí na vybrané obce jsou zobrazeny v tabulce č. 12.

Tabulka 12: Dopady změny způsobu financování obcí na vybrané obce

Obec	Počet obyvatel (2004)	Velikostní kategorie	Dotace ze státního rozpočtu (2004)	Celkový výnos ze sdílených daní (2005)	Změna 2005-2004	Změna 2005/2004
			(v tis. Sk)			
Kručov	239	1 - 1 000	1 003	1 357	354	1,3529
Valaská Belá	2 349	1 001 - 5 000	8 359	8 237	-122	0,9854
Turčianske Teplice	6 943	5 001 - 10 000	27 891	34 048	6 157	1,2208
Topoľčany	28 819	10 001 - 50 000	108 433	134 500	26 067	1,2404
Trnava	69 488	50 001 - 100 000	246 611	292 536	45 925	1,1862
Košice	235 281	Košice	1 223 784	1 202 128	-21 656	0,9823
Bratislava	425 533	Bratislava	2 902 820	2 486 402	-416 418	0,8565

Zdroj: zpracováno dle [11]

Na obrázku č. 10 je znázorněna struktura příjmů obecních rozpočtů. Z tohoto obrázku je patrné, že daňové příjmy tvoří zhruba 45 % z celkových příjmů. Dále je patrné, že daňové příjmy jsou tvořeny zhruba ze 75 % z daně z příjmů fyzických osob, která tak tvoří zhruba třetinu celkových příjmů obecních rozpočtů.

Obrázek 10: Struktura příjmů obecních rozpočtů (v mil. Eur)

Zdroj: zpracováno dle [10]

Nařízení vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdělování výnosu dane z příjmů územní samosprávy také upravuje rozdělení výnosu ze sdílené daně vyšším územním celkům (krajům), a to následovně: [25]

- 15 % podle počtu obyvatel vyššího územního celku s trvalým pobytem na území vyššího územního celku k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku;
- 15 % podle počtu obyvatel vyššího územního celku ve věku patnácti až osmnácti let s trvalým pobytem na území vyššího územního celku k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku;
- 32 % podle počtu obyvatel vyššího územního celku, kteří dovršili věk šedesáti dvou let, s trvalým pobytem na území vyššího územního celku k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku;
- 9 % podle hustoty obyvatelstva vyššího územního celku s trvalým pobytem na území vyššího územního celku k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku;

- 20 % podle délky komunikací II. a III. třídy ve vlastnictví vyššího územního celku k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku;
- 9 % podle rozlohy vyššího územního celku.

Podíl konkrétního vyššího územního celku je vypočítáván měsíčně podle vzorce, který je součástí výše zmíněného nařízení vlády. Tento vypočítaný podíl je poté vynásoben koeficientem stanoveným pro každý kraj (viz tabulka č. 13). [25]

Tabulka 13: Koeficienty pro výpočet podílu krajů na výnosu sdílené daně

Samosprávný kraj	Rok			
	2005	2006	2007	od 2008
Bratislavský	0,6388	0,7592	0,8796	0,9518
Trnavský	0,8522	0,9015	0,9507	0,9803
Trenčinský	1,0095	1,0063	1,0032	1,0013
Nitranský	0,9637	0,9758	0,9879	0,9952
Žilinský	1,0892	1,0595	1,0297	1,0119
Banskobystrický	1,1273	1,0849	1,0424	1,0170
Prešovský	1,1129	1,0753	1,0376	1,0151
Košický	1,0186	1,0124	1,0062	1,0025

Zdroj: zpracováno dle [25]

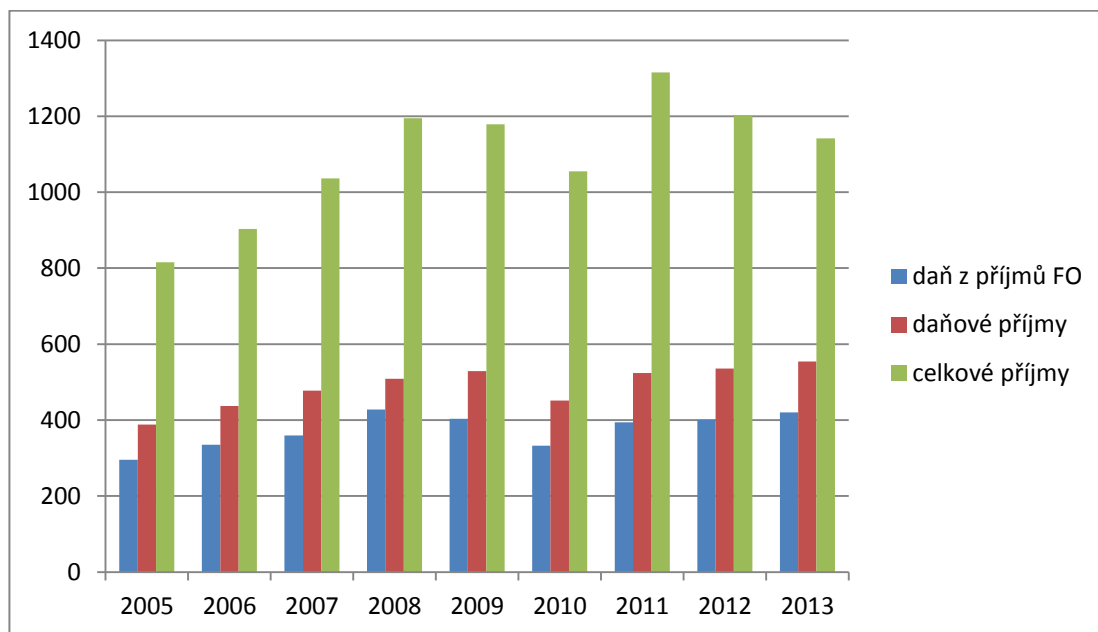
Aktuální údaje a podíly jednotlivých krajů pro rok 2014 na výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti znázorňuje tabulka č. 14.

Tabulka 14: Podíl krajů na sdílené dani pro rok 2014

Kraj	Počet obyv. k 1.1.2013	Počet obyv. 15-18 let k 1.1.2013	Počet obyv. starších 62 let k 1.1.2013	Rozloha v km ²	Počet obyv./km ²	Délka cest II a III tř. v km	Podíl na dani v tis. Eur
Bratislavský	612 682	19 809	111 342	2 053	298	512	34 045
Trnavský	556 577	23 444	95 276	4 146	134	1 593	43 197
Trenčinský	593 159	25 213	106 970	4 502	132	1 488	46 500
Nitranský	688 400	29 220	124 741	6 344	109	2 041	56 709
Žilinský	690 121	33 982	108 821	6 809	101	1 442	53 522
Banskobystrický	658 490	29 386	113 308	9 454	70	2 461	63 769
Prešovský	817 382	44 872	117 789	8 974	91	2 442	67 997
Košický	794 025	38 826	121 513	6 754	118	1 941	59 725

Zdroj: zpracováno dle [21]

Struktura příjmů rozpočtů vyšších územních celků je zobrazena na obrázku č. 11. Tato struktura je obdobná jako u obecních rozpočtů. Celkové příjmy jsou téměř z poloviny tvořeny daňovými příjmy, které jsou obdobně jako u obcí asi ze tří čtvrtin tvořeny daní z příjmů fyzických osob.

Obrázek 11: Struktura příjmů krajských rozpočtů (v mil. Eur)

Zdroj: zpracováno dle [10]

4 Komparace RUD mezi Českou a Slovenskou republikou

Česká a Slovenská republika jsou velmi podobné země, a to jednak ve státním zřízení, tak i v oblasti veřejné správy. Tato podobnost je dána především díky dlouholeté společné historii, která trvala až do roku 1993. Obě země jsou unitárními státy, které mají dva stupně územní samosprávy. Nižším stupněm jsou obce a vyšším stupněm jsou kraje. Základní údaje znázorňuje tabulka č. 15.

Tabulka 15: Porovnání České a Slovenské republiky v roce 2012

	ČR	SR
Rozloha (km ²)	78 866	49 036
Počet obyvatel	10 520 000	5 430 000
Hustota obyvatelstva (ob./km ²)	136	110
Počet obcí	6 251	2 890
Průměrný počet obyvatel na 1 obec	1 683	1 871
Počet krajů	14	8
Nejvýše položená obec (m n. m.)	1 112	1 346
Nejnižší položená obec (m n. m.)	115	98

Zdroj: zpracováno dle [13]

Díky podobnosti obou zemí mají několik společných aspektů financování územních samospráv. Lze však nalézt i jisté rozdílnosti (viz tabulka č. 16).

Mezi příjmy obecních rozpočtů převažují u obou zemí sdílené daně. Hlavním rozdílem v systémech RUD je však to, že na Slovensku mají jedinou sdílenou daň, a to daň z příjmů fyzických osob s výjimkou daně vybírané srážkou. V ČR jsou mezi sdílené daně řazeny daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob s výjimkou daně placené obcemi a daň z přidané hodnoty. Výnos daně z příjmů právnických osob, DPH a spotřební daně plyne na Slovensku do státního rozpočtu. Výlučné daně nejsou na Slovensku využívány, v ČR je obcím svěřena daň z nemovitostí, daň z příjmů právnických osob placená obcemi a 30 % daně z příjmů OSVČ.

Další částí, která tvoří příjmy rozpočtů obcí, jsou místní daně a poplatky. V českém systému jsou zavedeny pouze místní poplatky, které však mají daňový charakter. Vyznačují se

fakultativností, je tedy jenom na obci, zda poplatků zavede nebo ne. Výše poplatku je omezena maximální částkou. V SR mají obce pravomoc zavést místní daně, u kterých také určují sazbu daně. Mezi místní daně je také řazena daň z nemovitostí a na rozdíl od ČR se částečně odvozuje od ceny nemovitosti. [24]

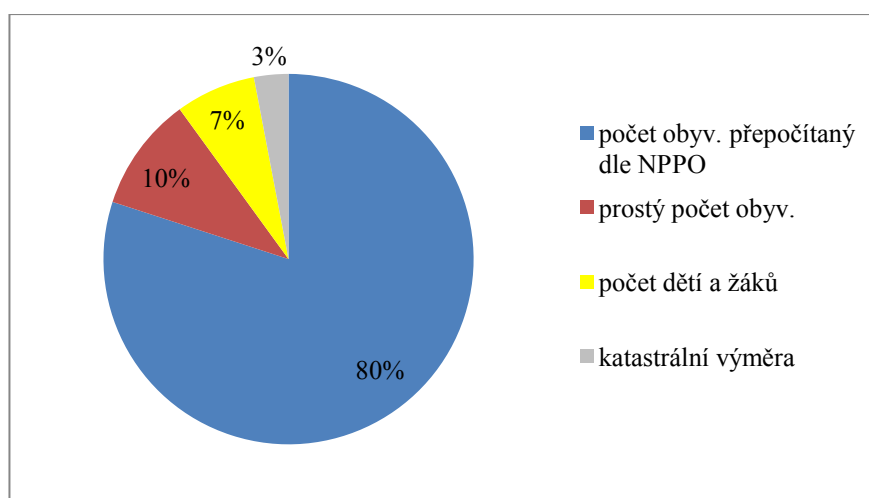
Tabulka 16: Porovnání charakteristik RUD

Česká republika	Slovenská republika
Střednědobý rozpočtový výhled obvykle na 2 - 3 roky	Rozpočtový výhled na 3 roky
Výlučné daně jsou daň z nemovitostí a daň z příjmů právnických osob placená obcemi	Nevyužívají se výlučné daně
Sdílené daně jsou daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob a DPH	Jedinou sdílenou daní je daň z příjmů fyzických osob
Nevyužívají se místní daně	Využívají se místní daně
Administrativní výpočet základu daně u daně z nemovitostí	Administrativní výpočet základu daně u daně z nemovitostí, s výjimkou daně z pozemků, která může být počítána z jeho ceny
Sdílené daně mají spíše charakter dotací	Sdílené daně mají spíše charakter dotací
Nízké daňové pravomoci obcí (s výjimkou daně z nemovitostí)	Nízké daňové pravomoci obcí (s výjimkou místních daní)
Místní poplatky nejsou daněmi. Obce určují sazby dle rozmezí uvedených zákonem	U místních daní obce samy určují, zda ji uplatní a také určují sazby
Na výkon přenesené působnosti obce obdrží příspěvek ze státního rozpočtu	Přenesené kompetence na obce mají být plně financovány státem
Nevyužívají se neúčelové dotace	Nevyužívají se neúčelové dotace
Krajům je stanoven pevný procentní podíl dle finanční náročnosti jednotlivých krajských zařízení	Krajům je podíl vypočítán v závislosti na počtu obyvatel, počtu obyvatel ve věku 15-18 a starších 62 let, délce silniční sítě, na hustotě obyvatelstva a rozloze kraje

Zdroj: zpracováno dle [24]

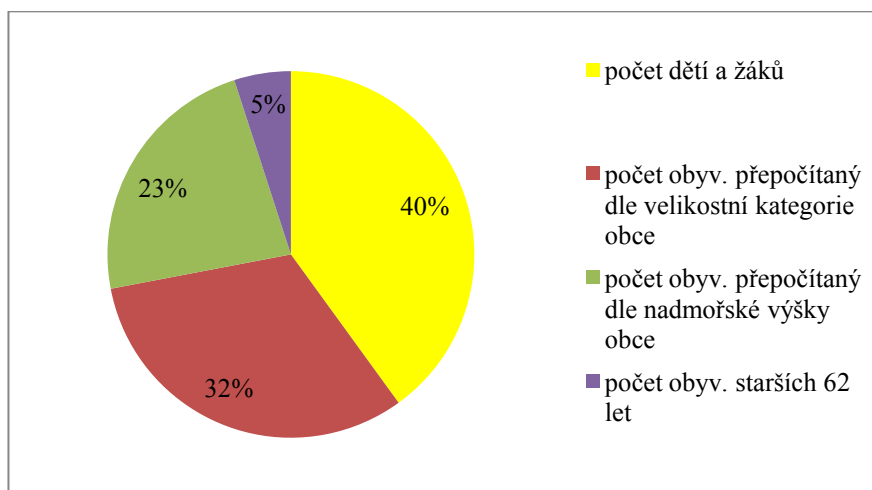
Další rozdíl mezi oběma systémy lze nalézt v oblasti kritérií pro přerozdělování daňových příjmů jednotlivým obcím. V ČR jsou využívána kritéria prostého počtu obyvatel, katastrální výměry obce, počtu dětí mateřských škol a žáků základních škol navštěvujících školu zřizovanou obcí a kritérium počtu obyvatel přepočítané koeficienty postupných přechodů. Ve slovenském systému jsou využívána dvě kritéria počtu obyvatel. V prvním případě je 57 % z celkového počtu obyvatel přepočítáváno koeficientem nadmořské výšky středu obce. V druhém případě je počet obyvatel přepočítán koeficientem velikostní kategorie obce. Dále je využíváno obdobné kritérium jako v ČR, a to počet žáků základních, uměleckých škol a školských zařízení zřizovaných obcí. Posledním kritériem je počet obyvatel starších 62 let.

Rozdíl je také ve vahách jednotlivých kritérií (viz obrázek č. 12 a č. 13). V ČR je nejdůležitějším kritériem kritérium počtu obyvatel přepočítané koeficienty postupných přechodů, kterému je přidělena váha 80 %. Váhu 10 % má kritérium prostého počtu obyvatel a zbylých 10 % je rozděleno mezi kritérium počtu žáků ve školách (váha 7 %) a kritérium katastrální výměry obce (váha 3 %). Ve slovenském systému je důležitost jednotlivých kritérií značně rovnoměrnější. Nejdůležitější kritérium počet žáků ve školských zařízeních má váhu pouze 40 %. Následují s 32 % kritérium počtu obyvatel přepočítané podle velikostní kategorie obce a kritérium počtu obyvatel přepočítané koeficientem nadmořské výšky obce, které má váhu 23 %. Nejnižší váhu má kritérium počtu obyvatel starších 62 let, a to 5 %.

Obrázek 12: Váhy kritérií pro výpočet podílů jednotlivých obcí v ČR

Zdroj: zpracováno dle [26]

Obrázek 13: Váhy kritérií pro výpočet podílů jednotlivých obcí v SR

Zdroj: zpracováno dle [25]

Značný rozdíl je také v daňových příjmech na obyvatele v jednotlivých velikostních kategoriích obcí. Jak je vidět v tabulce č. 17 v nejnižších velikostních kategoriích jsou tyto hodnoty v ČR více než dvojnásobné. Nejnižší rozdíl je u obcí s 20 000 – 50 000 obyvateli a to 1 500 Kč na obyvatele. V ČR jsou také daňové výnosy na obyvatele mezi jednotlivými kategoriemi rovnoměrnější, kdy rozdíl mezi nejvyšší a nejnižší hodnotou u obcí do 150 000 obyvatel je 1 100 Kč na obyvatele. Na Slovensku je tato hodnota 3 700 Kč na obyvatele.

Tabulka 17: Komparace daňových výnosů na obyvatele v roce 2013

Počet obyvatel do	ČR		SR		
	Výnos ze sdílených daní (mil. Kč)	Výnos na obyvatele (tis. Kč)	Výnos ze sdílených daní (tis. Eur)	Výnos na obyvatele (Eur)	Výnos na obyvatele (tis. Kč) ³
100	347,7	10,2	1 242,4	146,4	4,0
200	1 479,7	9,4	5 732,3	149,5	4,0
500	5 858,1	9,1	49 873,1	189,0	5,1
1 000	8 750,3	9,2	110 511,7	205,2	5,5
2 000	9 386,8	9,2	170 097,4	211,5	5,7
5 000	11 195,5	9,2	173 706,8	217,8	5,9
10 000	8 869,8	9,2	101 184,9	245,4	6,6
20 000	8 806,4	9,1	108 826,5	240,2	6,5
50 000	10 823,8	9,2	250 350,9	285,5	7,7
100 000	10 702,4	9,7	138 635,5	241,0	6,5
150 000	1 980,1	9,8			
Praha	36 662,1	29,2			
Plzeň	2 945,2	17,4			
Ostrava	5 299,2	17,5			
Brno	6 470,4	17,4			
Košice			60 517,4	258,7	7,0
Bratislava			135 325,2	312,7	8,4

Zdroj: zpracováno dle [20]

Rozdílný je také způsob přidělování daňových příjmů krajským rozpočtům. V ČR je krajům stanoven pevný procentní podíl dle finanční náročnosti jednotlivých krajských zařízení. V slovenském modelu je krajům vypočítáván podíl v závislosti na počtu obyvatel, počtu obyvatel ve věku 15-18, počtu obyvatel starších 62 let, délce silniční sítě a také na hustotě obyvatelstva a rozloze kraje. [25] [26]

³ Pro přepočítání byl použit kurz 1 EUR = 27 Kč.

5 Závěr

Cílem této práce bylo analyzovat a zhodnotit vývoj rozpočtového určení daní v České republice a na Slovensku a následně poukázat na případné rozdílnosti či shodnosti v obou systémech.

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, který v ČR platí od roku 2000, byl v posledních letech často novelizován. Přijaté novely snížily počet velikostních kategorií obcí, odstranily skokové změny příjmů obcí na hranicích těchto velikostních kategorií a zavedly nová kritéria pro přerozdělování celostátního výnosu sdílených daní obcím. ČR do roku 2008 rozdělovala celostátní výnos z daní obcím pouze na základě počtu obyvatel obce, na rozdíl od Slovenska, kde byla od roku 2005 zavedena čtyři kritéria. Novelou zákona o RUD v roce 2008 však ČR zavedla nová kritéria. Kritérium katastrální výměry obce a počet obyvatel přepočítaný koeficienty postupných přechodů. Od roku 2013 je zavedeno čtvrté kritérium, a to počet žáků základních škol a dětí v mateřských školách.

Tyto změny týkající se navýšení počtu kritérií používaných k rozdělování výnosů z celostátně vybraných daní mezi jednotlivé obce, jsou nepochybně správným krokem k vyšší spravedlnosti při přerozdělování finančních prostředků obcím.

Přijaté změny také znamenaly vyrovnání rozdílů v daňových příjmech obcí na jednoho obyvatele mezi obcemi jednotlivých velikostních kategorií, kdy především obce střední velikosti byly v předchozích letech znevýhodňovány. Za další pozitiva těchto změn lze považovat zvýšení procentních podílů, kterými se obecní a krajské rozpočty podílí na celostátním výnosu sdílených daní. U většiny sdílených daní je obcím stanoven podíl 23,58 % a krajům 8,92 % z celostátního výnosu.

Slovenská republika má od roku 2005 nový systém financování územních samospráv. Na rozdíl od českého systému, který jako sdílené daně využívá daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob a daň z přidané hodnoty, slovenský systém využívá pouze jedinou sdílenou daň, a to daň z příjmů fyzických osob. Avšak slovenské obce mají možnost využívat místních daní, u kterých si mohou nezávisle stanovit sazbu těchto daní.

RUD je velmi komplikovaným procesem, který nebude nikdy zcela vyhovovat všem. Z tohoto důvodu se dají v budoucnu očekávat další změny. V ČR se například již delší dobu uvažuje, po vzoru slovenského systému, o zavedení místních daní.

Použitá literatura

- [1] GROSPÍČ, Jiří, LOUDA, Tomáš, VOŠTRÁ, Lenka. *Územní samospráva v České republice a Evropě: sborník příspěvků z mezinárodní konference "Územní samospráva v České republice a v Evropě - její problémy a perspektivy v XXI. století"* : Třešť, 21. - 22. 11. 2006. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, 423 p. ISBN 80-738-0028-4.
- [2] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2006, 279 s. ISBN 80-7357-205-2.
- [3] NAHODIL, František. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 359 s. ISBN 978-80-7380-162-5.
- [4] PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 238 s. ISBN 978-80-210-4511-8.
- [5] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2004, 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [6] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, 579 s. ISBN 978-80-7357-358-4.
- [7] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-807-3579-364.
- [8] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [9] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Internetové zdroje

- [10] Cena státu. *Kolko stát vybral?* [online]. 2013 [cit. 2014-04-02]. Dostupné z: <http://cenastatu.sme.sk/kv-d-dvv-p/2005/Eur/>

- [11] ČAVOJEC, J., SLOBODA, D. Fiškálna decentralizácia a obce. Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika [online]. 2005 [cit. 2014-03-28]. Dostupné z: http://www.konzervativizmus.sk/upload/pdf/fisk_dec.pdf
- [12] ELIÁŠ, Antonín. Rozpočtové určenie daní. *Deník verejnej správy* [online]. 2005, OF 3/2005 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6188327&ht=rozpo%E8tov%E9+ur%E8en%ED+dan%ED>
- [13] *Eurostat* [online]. 2014 [cit. 2014-04-02]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>
- [14] Finanční správa. *Vývoj inkasa vybraných daní v ČR v letech 1993-2013* [online]. 2013 [cit. 2014-03-03]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-udaje-z-vyberu-dani/Inkasa_dani_1993-2013.xls
- [15] Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2012*. [online]. 2013 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=87140>
- [16] Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2008*. [online]. 2009 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/plneni-statniho-rozpocetu/2008/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2008-2030>
- [17] Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2009*. [online]. 2010 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/plneni-statniho-rozpocetu/2009/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2009-2046>
- [18] Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2010*. [online]. 2011 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/plneni-statniho-rozpocetu/2010/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2010-2059>
- [19] Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2011*. [online]. 2012 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/plneni-statniho-rozpocetu/2011/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2011-2068>

- [20] Ministerstvo financií Slovenskej republiky. *Východiskové štatistické údaje a rozpočtované podiely obcí a VÚC na výnose z dani z príjmu FO pre rok 2013*. [online]. 2012 [cit. 2014-04-07]. Dostupné z: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=8753>
- [21] Ministerstvo financií Slovenskej republiky. *Východiskové štatistické údaje a rozpočtované podiely obcí a VÚC na výnose z dani z príjmu FO pre rok 2014*. [online]. 2013 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=9445>
- [22] NETOLICKÝ, Martin. Slovenský model rozpočtového určení daní: vzor nebo inspirace?. *Deník veřejné správy* [online]. 2007, OF 5/2007 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6312695&ht=rozpo%E8tov%E9+ur%E8en%E8+da n%E8>
- [23] *Obec a finance* [online]. 2012 [cit. 2014-03-25]. ISSN 1211 - 4189. Dostupné z: <http://www.obecafinance.cz/reserse.asp?rok=2012&cislo=3>
- [24] TOTH, Petr. Financování obcí na Slovensku a porovnání s Českou republikou. *Deník veřejné správy* [online]. 2006, OF 1/2006 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6222404>

Legislativa

- [25] Nařízení vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdělování výnosu dane z příjmů územní samosprávy.
- [26] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů
- [27] Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů
- [28] Zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- [29] Zákon č. 598/2003 Z. z., o štátnom rozpočte na rok 2004